

dommen i Overgangsalderen, altsaa baade i Landsbyungdommen og i Byungdommen, bør man søge at formaa *Kommunerne* til at tage Sagen i deres Haand og vække deres Interesse for at iværksætte en saadan Undervisning, idet Staten tilbyder at deltage i de med Etableringen og Driften af en saadan Undervisning forbundne Udgifter.

Uden paa nogen Maade at ville underkende den Betydning, som Aftenskolerne baade paa Landet, hvor de almindelig ledes af Folkeskolens Lærere, og i Byerne har haft og fremdeles har for Dele af den konfirmerede Ungdom, maa det dog erkendes, [at man neppe vil kunne naa stort videre ad denne Vej. Det kan ikke nægtes, at Interessen for Aftenskolen — her tænkes særlig paa Forholdene paa Landet — i Øjeblikket er svigtende. Den pekuniære Støtte, Kommunen har ydet disse Skoler, har været overmaade ubetydelig. Deltagelsen i Undervisningen er gennemgaaende ret ringe, og der klages over, at de unge møder trætte og uoplagte til Undervisningen efter en maaske lang og anstrengende Arbejdsdag, og Frafaldet i Løbet af Undervisningsperioden er ofte betydeligt. Intet Under, om ogsaa Lærernes Interesse slappes. Hvis man derfor vil gøre Forsøg med at naa et afgjort Fremskridt paa dette Omraade, bør der arbejdes henimod, at der — ved Kommunernes Foranstaltning, hvor det private Initiativ ikke slaar til — gives de unge Adgang til en efter Forholdene paa Stedet afpasset *Dagundervisning*.

Nærværende Forslag gaar da ud paa, at naar en Kommune indretter en Fortsættelsesundervisning, der gives som gratis Dagundervisning og uden at tage Sigte paa en af de bestaaende Eksaminer har et vist nærmere Indhold og Omfang, og hvis Plan er godkendt af Ministeriet, udreder Staten en vis bestemt Del af Udgifterne saavel til selve Etableringen, f. Eks. Anskaffelse af Materiel, som til den aarlige Drift.

Naar Betingelserne i øvrigt foreligger, skulde en Kommune da være berettiget til Statstilskud i heromhandlede Øjemed, hvad enten den maatte vælge at oprette og lade drive en Efterskole i Lighed med de bestaaende private Efterskoler, eller man gik den Vej at knytte en eller flere Fortsættelsesklasser med 18—30 Timers egentlig Undervisning til den almindelige Skole, beregnede enten for hele Aaret eller for 4—6 Vintermaaneder, eller man indskrænker sig til 4—6 Timers egentlig Undervisning, henlagt enten til en enkelt Dag eller fordelt paa 2 Eftermiddage. Forholdene vil jo ordne sig forskelligt i By og paa Land, men ogsaa indenfor hver af disse to Kategorier vil man sikkert gaa frem ad forskellige Veje.

Adskillige Steder vil det antagelig kunne overdrages de sædvanlige Lærerkrafter at undervise i Fortsættelsesklassen, hvortil de maatte være pligtige uden særligt Vederlag, for saa vidt Timerne lægges indenfor det normerede Timetal; men en saadan Anvendelse af Barneskolens Lærerkrafter bør naturligvis ikke ske paa Bekostning af denne, hvad der jo kan være en Fare for.

Det vil neppe være rigtigt at opstille bestemte Regler for, hvilke Fag den heromhandlede Fortsættelsesundervisning skal omfatte. Forskellen mellem Forholdene i By og paa Landet medfører ogsaa her, at Opgaverne maa søges løst paa forskellige Maade, og Forskellen vil endvidere blive særlig fremtrædende, naar der er Tale om de to Køn. Dog bør der formentlig som noget almindeligt og væsentligt kræves Undervisning i Dansk (skriftlig og mundtlig) og Regning og helst tillige Skrivning. Men der kan, naar der er et tilstrækkeligt Timetal, ogsaa optages andre Skolefag, derunder Tegning og et fremmed Sprog, ligesom der vil kunne tilbydes Undervisning i særlige Fag som Bogholderi og Maskinskrivning. Ved Siden heraf vil det være meget ønskeligt, at der, hvor Forholdene maatte tillade det, optages en Undervisning af mere praktisk Karakter, sigtende paa de unges fremtidige Livsgerning. Det vil saaledes ligge nær at søge at skaffe den ved Landbruget sysselsatte Ungdom en særlig Undervisning i de elementære Landbrugsfag, en Undervisning, som mulig kunde gives af stedlige Landmænd, der har faaet Uddannelse paa Landbohøjskolen eller Landbrugsskoler, og som har Lyst og Evne til at meddele en saadan Undervisning. Og ligeledes for Byungdommen, der hovedsagelig er eller vil blive ansat i Industriens og Haandværkets Tjeneste, vil det være ønskeligt, at der kunde gives Eleverne nogen Undervisning,